

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ТА НАБУТТЯ НИМИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

*Хорошилова І.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У сучасних умовах набуває особливо важливого значення підготовка висококваліфікованих спеціалістів з обліку та оподаткування, які повинні дотримуватися встановлених стандартів і одночасно вміти оперативно реагувати на зміни, які відбуваються в законодавстві та в економіці країни загалом. Підготовку фахівців у вищій школі досліджували багато науковців, з аналізу їхніх теоретичних напрацювань бачимо, що зокрема питання професійної компетентності майбутніх фахівців із обліку та аудиту в умовах імплементації МСФЗ доволі рідко було предметом дослідження.

А оскільки, як нам відомо у системі професійної підготовки фахівців з обліку та аудиту до роботи за МСФЗ існує низка суперечностей між: потребою у теоретичному обґрунтуванні професійної компетентності майбутніх фахівців до роботи в умовах імплементації МСФЗ і недостатньою розробленістю зазначеної проблеми, та замовленням суспільства стосовно компетентних фахівців з обліку та аудиту у сфері МСФЗ і низькою результативністю їхньої професійної компетентності після закінчення навчання у ВНЗ.

Мета дослідження полягає у конкретизації поняття "професійна компетентність майбутніх фахівців з обліку та аудиту в умовах запровадження МСФЗ", а завданням є теоретичний аналіз відповідних педагогічних наукових джерел і порівняльний аналіз різних підходів до

розроблення цієї проблеми. Зміни в економічній сфері України висувають перед системою економічної освіти нові вимоги, виконання яких здійснюється в умовах перегляду існуючих підходів, так як з одного боку, необхідно зберегти позитивні моменти традиційної освітньої системи, а з іншого, – систему освіти необхідно зробити більш гнучкою та адаптивною до інноваційних процесів, щоб у нових умовах економіки, вона зберегла свою роль як одного з домінуючих чинників розвитку та супроводу бізнесу.

Актуальність якісної підготовки фахівців, які володіють професійними знаннями, пов'язана зі Стратегією застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, , законодавства Європейського Союзу та вимог участі України у СОТ [3]. Наразі постала потреба визначення спеціальних компетентностей майбутніх фахівців з обліку та аудиту у сфері МСФЗ, здатних зводити до мінімуму розбіжності в оцінці результатів господарсько-економічної діяльності у процесі використання міжнародних стандартів. Мета введення міжнародних стандартів – забезпечити порівнянність і зрозумілість для міжнародних інвесторів звітів суб'єктів господарської діяльності різних країн світу. Стандарти певною мірою є гнучкими, що дозволяє враховувати особливості національних економік. Зазначаємо також, що лідери ринку, а також компанії, які працюють із зовнішніми інвесторами, виходять на іноземні біржі або просто цінують свою ділову репутацію, вже досить давно складають звітність відповідно до МСФЗ.

Найбільш суттєва відмінність МСФЗ від ПСБО – увага до деталей. Крім форм фінансової звітності, практично ідентичних вітчизняним, МСФЗ передбачає велику кількість приміток, що детально розкривають сутність операцій. Крім того, МСФЗ орієнтовані на відображення об'єктивної інформації про поточний фінансовий стан компанії: в їх основі лежать дані про реальну ринкову вартість активів і зобов'язань.

Системність спеціальної підготовки до облікової роботи за МСФЗ зумовлюється всім контекстом навчання, коли кожна дисципліна розглядається як засіб формування професійної компетентності майбутнього фахівця. Засвоєння компетенцій відбувається як у процесі вивчення окремих навчальних дисциплін, циклів, модулів, так і тих дидактичних одиниць, які інтегруються в загально-професійні і спеціальні дисципліни [1].

У результаті здійсненого аналізу специфіки професійної діяльності у сфері МСФЗ і складових спеціальної підготовки майбутніх бухгалтерів у ВНЗ до роботи за МСФЗ [4] визначаємо такі спеціальні компетентності, необхідні їм для забезпечення якісної професійної компетентності:

- здатність зводити до мінімуму розбіжності в оцінці результатів господарсько-економічної діяльності у процесі використання міжнародних стандартів;

- здатність забезпечити прозору співпрацю і зрозумілість із зовнішніми інвесторами, вихід на іноземні біржі;

- здатність цінувати свою ділову репутацію, довіру партнерів;

- вміння бути уважним до деталей, великої кількості приміток, що детально розкривають сутність операцій;

- здатність до виконання трудомістких видів діяльності, пов'язаних із переоцінкою всіх визнаних статей за вимогами МСФЗ;

- оперування спеціальними знаннями і вміннями (системи оподаткування, методики визначення сум податків до сплати в бюджети різних рівнів, до державних цільових фондів, порядку складання податкових декларацій).

Проведений нами теоретичний аналіз педагогічних наукових джерел і порівняння різних підходів до розроблення досліджуваної проблеми дозволив конкретизувати зміст поняття "професійна компетентність майбутніх фахівців з бухгалтерського обліку та аудиту у сфері МСФЗ" як

інтегровану систему її складових, а саме: ключових, базових і спеціальних компетентностей, необхідних для забезпечення якісної роботи з МСФЗ. Нами розкрито зміст ключових, базових і спеціальних компетентностей як умінь і здатностей, поєднання яких надасть майбутнім фахівцям бухгалтеру та аудиту впевненості й досвіду в інтеграції й застосуванні знань в умовах роботи за МСФЗ, сприятиме досягненню ними професійного успіху.

Становлення професії бухгалтера – це довготривалий процес, який передбачає формування висококваліфікованого фахівця, здатного якісно та сумлінно виконувати функції. Отже, формування професійних компетентностей у процесі здобуття вищої освіти забезпечить якісну професійну підготовку майбутніх фахівців спеціальності «Облік і оподаткування».

Література:

1. Аналітичний звіт щодо професійно-кваліфікаційного прогнозування в Україні. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/Analitichni-materialy/2-analitichniy-zvit-shchodo-profesiynokvalifikatsiynogo-prognozuvannya-v-ukraini.pdf> (дата звернення 16.10.2024)

2. Козловський Ю. М., Яремко І. Й. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з обліку та аналізу. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск 22. С. 940-944. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/22-2018/176.pdf> (дата звернення 20.10.2024)

3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.11.2018 р. № 1260. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/071.pdf> (дата звернення 18.10.2024)